

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokiaľ ide o prioritné látky v oblasti vodnej politiky“

COM(2011) 876 final – 2011/0429 (COD)

(2012/C 229/22)

Spravodajkyňa: **An LE NOUAIL MARLIERE**

Rada (14. februára 2012) a Európsky parlament (22. februára 2012) sa rozhodli podľa článku 192 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokiaľ ide o prioritné látky v oblasti vodnej politiky“

COM(2011) 876 final – 2011/0429 (COD).

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie, poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci, prijala svoje stanovisko 11. mája 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 481. plenárnom zasadnutí 23. a 24. mája 2012 (schôdza z 23. mája) prijal 135 hlasmi za, pričom 15 členovia hlasovali proti a 14 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 EHSV vyjadruje podporu súčasnému návrhu smernice, pretože rozširuje zoznam prioritných látok a prioritných nebezpečných látok ⁽¹⁾ uplatnením najkomplexnejšej alternatívy navrhutej v posúdení vplyvu.

1.2 EHSV podporuje nový mechanizmus navrhovaný Komisiou, ktorý jej na účely monitorovania poskytne konkrétne kvalitné informácie o koncentrácii látok vo vodnom prostredí, so zameraním sa na nové znečisťujúce látky a látky, v prípade ktorých dostupné údaje z monitorovania nie sú dostatočne kvalitné na účely vyhodnotenia rizika. EHSV sa domnieva, že tento nový mechanizmus by mal uľahčiť zber takéhoto typu informácií zo všetkých povodí riek EÚ a umožniť, aby sa náklady na monitorovanie udržali na primeranej úrovni.

1.3 EHSV však odporúča, aby sa do tohto návrhu začlenili, hoci len pokusne, osobitné analýzy týchto oblastí, ktoré zatiaľ nie sú dobre známe:

- i. nanočastice a najmä ich interakcie s prioritnými látkami, pretože táto téma vyvoláva čoraz viac otázok, ktoré zaujmajú aj Európsku environmentálnu agentúru ⁽²⁾;

- ii. účinky chemických kombinácií látok prítomných vo vnútrozemských vodách, pretože tieto kombinácie môžu mať výrazný vplyv na vodné prostredie pri veľmi nízkej koncentrácii chemických látok.

1.4 EHSV navrhuje, aby sa v záujme účinného uplatňovania rámcovej smernice o vode tento návrh riadne doplnil odkazmi na osvedčené postupy týkajúce sa vodohospodárskeho manažmentu povodí.

1.5 EHSV sa domnieva, že olovo a nikel ako perzistentné a bioakumulatívne látky by sa mali zaradiť medzi prioritné nebezpečné látky, aby sa ich vypúšťanie odstránilo v priebehu 20 rokov, a to aj napriek tomu, že odhady nákladov spojených s odstránením akéhokoľvek vypúšťania sú vysoké.

1.6 EHSV sa domnieva, že podpora a účasť verejnosti sú nevyhnutným predpokladom ochrany vodných zdrojov a zistenia problémov a najvhodnejších opatrení na ich riešenie, ako aj stanovenia nákladov. Bez podpory verejnosti nebudú regulačné opatrenia úspešné. Občianska spoločnosť zohráva kľúčovú úlohu pri uplatňovaní príslušnej rámcovej smernice o vode a pomáha vládam dosiahnuť rovnováhu medzi sociálnymi, environmentálnymi a hospodárskymi aspektmi, ktoré treba zohľadniť ⁽³⁾.

1.7 EHSV zdôrazňuje, že treba dosiahnuť dobrý ekologický a chemický stav vôd v záujme ochrany ľudského zdravia, dodávok vody, prírodných ekosystémov a biodiverzity ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ SEC(2011) 1547 final.

⁽²⁾ Európska environmentálna agentúra, EEA Technical Report, n° 8/2011 – Hazardous substances in Europe's fresh and marine waters, an overview.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 224, 30.8.2008, s. 67 a Ú. v. EÚ C 97, 28.4.2007, s. 3.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 248, 25.8.2011, s. 1.

1.8 EHSV poznamenáva, že nová smernica by mala zjednodušiť a racionalizovať povinnosti členských štátov, pokiaľ ide o podávanie správ.

2. Úvod

2.1 Cieľom skúmaného návrhu smernice je úprava smerníc 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokiaľ ide o prioritné látky v oblasti vodnej politiky (okrem morského prostredia) v súlade s ustanoveniami rámcovej smernice o vode:

- i. preskúmať aspoň každé štyri roky zoznam prioritných látok, v prípade potreby identifikovať nové prioritné látky alebo nové prioritné nebezpečné látky;
- ii. stanoviť nové environmentálne normy kvality pre povrchové vody, sediment alebo biotu podľa jednotlivých prípadov v závislosti od najnovších dostupných informácií.

2.2 Toto preskúmanie sa vykonalo v spolupráci s pracovnou skupinou a po rozsiahlej diskusii s odborníkmi Európskej komisie a členských štátov, so zúčastnenými stranami (profesijné odborové zväzy a mimovládne organizácie) a s Vedeckým výborom pre zdravotné a environmentálne riziká (VVZER).

2.3 Výsledkom tejto činnosti a posúdenia vplyvu (SEC(2011) 1547 final) vykonaného na tento účel bolo rozšírenie zoznamu 33 prioritných látok na 48 v súčasnom návrhu smernice, pričom sa zohľadnila najkomplexnejšia alternatíva posúdenia vplyvu.

2.4 Cieľom návrhu smernice je dosiahnuť dobrý chemický stav vnútrozemských vôd, t. j. stav, ktorý je v súlade s environmentálnymi normami kvality stanovenými v prílohe návrhu:

- i. znížením obsahu prioritných látok;
- ii. a odstránením vypúšťania prioritných nebezpečných látok v priebehu 20 rokov od prijatia dcérskej smernice.

3. Všeobecné pripomienky

3.1 EHSV je pevne presvedčený, že voda nie je len spotrebným tovarom, ale aj vzácnym prírodným zdrojom, ktorý je nevyhnutný pre budúce aj súčasné generácie. Z tohto dôvodu a pretože mnoho znečisťujúcich látok sa používa v celej EÚ, treba pre tieto látky stanoviť na úrovni Európskej únie harmonizované environmentálne normy kvality.

3.2 Perzistentné, bioakumulatívne a toxické látky (PBT) sú osobitným problémom z dôvodu ich ubikvity, schopnosti prenosu na dlhé vzdialenosti, ich takmer úplnej všadeprítomnosti v životnom prostredí a ich perzistentnosti. Tieto látky sa

všeobecne radia medzi prioritné nebezpečné látky. Keďže ich prítomnosť môže skryť zlepšenie kvality vôd dosiahnuté v súvislosti s inými látkami, členské štáty môžu prezentovať samostatne vplyv týchto látok na chemický stav vôd.

3.3 Vykonávanie smernice spočíva v plánoch vodohospodárskeho manažmentu povodia, a teda v konečnom dôsledku na členských štátoch. Hoci Komisia zaznamenala exemplárne príklady a všeobecné zlepšenie monitorovania a prenosu informácií, v tejto súvislosti sa zdá, že nie všetky členské štáty sú na rovnakej úrovni⁽⁵⁾. Z tohto hľadiska by sa účinnosť smernice mohla ešte zlepšiť.

4. Konkrétne pripomienky

4.1 Európska komisia zakladá legislatívny rámec skôr na pojme nebezpečenstvo než na pojme možné riziko, a preto návrh smernice zahŕňa látky so stanovenými obmedzeniami pri určitých dávkach, a nie možné riziká interakcie medzi látkami prítomnými vo vodnom prostredí aj vo veľmi nízkych dávkach.

- i. Tieto možné riziká interakcie sa môžu týkať chemických zmesí, ako aj nanočastíc.
- ii. Z vedeckého hľadiska tieto javy nie sú ešte dobre známe, ale podozrenia z toxicity sú dostatočne silné na to, aby sa nimi zaoberala Európska environmentálna agentúra vo svojej nedávnej správe⁽⁶⁾.
- iii. Hoci sa zdá ťažké regulovať ešte málo známe prvky, pre budúcnosť vodných ekosystémov je však dôležité, aby európska smernica o prioritných látkach v oblasti vody pripravila členské štáty na preskúmanie týchto javov.

4.2 Nikel a olovo sú súčasťou zoznamu prioritných látok, ale nie sú zahrnuté medzi prioritné nebezpečné látky.

- i. Tieto látky sú však perzistentné (s ubikvitnou perzistentnosťou najmä v prípade niklu) a bioakumulatívne, a preto by mali byť zahrnuté do tohto zoznamu podľa definície prioritných nebezpečných látok Európskej komisie.
- ii. Nariadenie REACH považuje tieto látky za látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy, podliehajúce autorizácii, keďže môžu byť karcinogénne, toxické pre reprodukciu (CMR 1 a 2) a/alebo perzistentné a bioakumulatívne.

⁽⁵⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – K trvalo udržateľnému hospodáreniu s vodou v Európskej únii, COM(2007) 128 final; správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade, COM(2009) 156 final.

⁽⁶⁾ EEA Technical report, č. 8/2011.

- iii. V záujme súladu s definíciou prioritných nebezpečných látok a s nariadením REACH by sa tieto látky mali zaradiť medzi prioritné nebezpečné látky a mal by sa na ne vzťahovať aj cieľ odstrániť ich vypúšťanie v priebehu 20 rokov.

V Bruseli 23. mája 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON
